

Милча Мадих

БИБЛИОГРАФИЈА ИСТОРИОГРАФСКИХ ИЗДАЊА О ВАЉЕВСКОМ
КРАЈУ, ОБЈАВЉЕНИХ ТОКОМ 2008–2009. ГОДИНЕ

Колубара – велики народни календар за просту 2009. 19 књига, уредници Зоран Јоксимовић и Здравко Ранковић, стр. 262.

Поред предговора и Календара за 2009. садржи следеће прилоге и чланке: *Клубара* (Миодраг Лома), *Важне годишњице 2009. Акумулација Ровни* (Милан Милутиновић), *Хроника 2009. – листаше календара* (хроничар Љиљана Кецојевић), *Драмски тисац Душан Сјасојевић – ваљевац личности 2007. године*, *Ars vivendi* (Душан Арсенић), *Најбољи у привреди 2008. Свечаности у Марковој Цркви* (Слободан Стојићевић), *Усјаванка за Соњу* (Радмила Лазић), *Шездесет ваљевских жрагоначелника, Аутомобилска експедиција 1909.* (Бранислав Нушић), *Позориште и музика 1909.* – Старе вести, Писци, књиге и књижевност 1909 – Старе вести, На Ваљевским планинама 1909. Умрли 1909. – *Вести, чиштуље, некролози, Различитости 1909.* – *Старе вести, Први ваљевски гимназијалци 1869–1894. Треба йлакайти унаћред* (Матија Бећковић), *Празна соба* (Петар Пајић), *Дружа соба* (Снежана Лукић), *Колубарац – изворни фолклор и цез, Вамћирске йриче М.Ђ. Глишића*

и Р. Б. Марковића (Слађана Илић), *Време уживања* (Драган Тодоровић), *Ваљевски Дом културе* (Здравко Ранковић), *Архитектонске вредности Дома културе*, *Срећко Јовановић, издавач новина и књижа* (Милош Јевтић), *Пре стойедесет година – Хронолошки йрећлед*, „Амајлија“ *Илије Бирчанина* (Станиша Војиновић) *Црква Грачаница код Ваљева* (Александар Лома), *Археолошки локалитети у Петинци* (Владимир Пецикоза), *Обнова старог мосћа на Колубари* (Дејан Поповић), *Мишићи из Струћаника* (Здравко Ранковић), *Преци Љубомира М. Ковачевића* (Велибор Берко Савић), *Сећања о Браниславу Петронијевићу* (Даница Филиповић), *Писма Николаја Велимировића, Ваљевци и Словенци* (Здравко Ранковић), *Комирић и Комирићанци* (Милорад Радојчић), *Људски йодвић* (Миленко Радовић), *Привреда у три века* (Слободан Раковић), *Новине и књиже ИД Колубара 1996–2008.*

Гласник Међуопштинског историјског архива Ваљево, бр. 42, 2008. ISSN 0354-9143, стр. 228.

Садржај: чланци: Милорад Радојчић: *Ваљевски засћуйници до краја*

Првог светског рата (5–47), Дејан В. Поповић: *Ваљевски комити Мијаило Кућић – Један необичан захтев из 1904.* (47–57), Снежана Радић: *Здравствене установе Ваљевског округа у периоду 1944–1947* (57–86), Милан Ђенадић: *Културна политика манифестације града Ваљева 1944–1975*; грађа: Станиша Војиновић: *Сима Пандуровић и Ваљево* (86–119), Милан Сољвљ: *Два стиска ваљевских кафана и хотела 1936. и 1938.* (141–147), Група аутора: *Анализа пријава ратне штете Месног народног одбора у Лозници 1945–1946. године*; из рада Музеја: Мирјана Костић: *Представа цаће на римским надгробним споменцима у источном делу провинције Далмација* (161–173), Драгана Лазаревић-Илић: *Историјске приједлоге за хронолошко-тематски оквир музеолошке презентације средњовековног периода на сталној изложби Народног музеја у Ваљеву* (173–197), Владимир Кривошејев: *Маркетинг установа културе са посебним освртом на музеје* (197–217);, критике и прикази: Милча Мадих: *Милорад Радојичић: Записи војводе Живојина Мишића – Мионичка општина* (217–219), Милча Мадих: *Весна Ђурић и други: Тешњар кроз векове* (219–221); Библиографије: Милча Мадих: *Библиографија историографских издања о ваљевском крају објављених током 2008.* (221–227).

Ваљевски алманах – свеска 6, Удружење Ваљеваца у Београду, Београда 2009. 382 стр.

Садржај: Здравко Ранковић: Ваљевски крај средином друге половине 19. века (3–13), Др Добривоје Којић: До-сељавања и исељавања у Ваљевском крају (13–19), Живан Ј. Грујичић: Чокешина – српски Термопил (19–31), Брана Милосављевић: Злочин у фабрици „Вистад“ (31–33), Зорица Ће-

ранић: Просторно – културно – историјска целина Тешњара у Ваљеву (33–37), Божин Јаневски: Детаљи топонимије у ваљевском крају у светлу историјских процеса (37–45), Мр Јованка Божић: Град Ваљево – опште карактеристике (45–51), Маријана Неговановић Обрадовић: Тајне лишског краја (51–55), Милутин Ранковић: Век варошице Лајковац (55–57), Милан Радовановић: Сто година железнице у Ваљеву (57–63), Милорад Радојичић: Милорад Карамарковић, велики ваљевски задужбинар (63–89), Драгиша Божић: Гужна прича Олге Петровић (89–95), Љубица Марковић: Пословање привреде регионалног подручја и Ваљевске општине (95–99); Драган Савић: Помоћу сајма до идентитета (99–107), Јелена Павловић: Културне активности у оквиру Сајма шљива (107–109), Славка Недељковић: Сеоски туризам шанса привредног и економског развоја села (109–117), М.Л. Данојлић: Подвиг пуковника Миленка Павловића (117–119), Слободан Ж. Марковић: Др Добривоје А. Којић је радом и учењем остваривао жеље и остварио углед (119–123), Миленко Јелисавчић: Активност Савеза пензионера ПТТ саобраћаја Србије (123–125), Милош Јевтић: Срећко Јовановић (125–131), Срећко Јовановић: Брана Николић, новинар и карикатуриста (131–135), Милутин Лујо Данојлић: Велики господин српског новинарства (135–149), Драган Јанковић: Колубарски управни округ (149–153), Зоран Р. Јаковљевић, градоначелник Ваљева (153–155), Милан Матић, председник општине Мионица (155–159), Душан Живановић, председник општине Лајковац (159–161), Др Мирослав Максимовић, председник општине Љиг (161–163), Ненад Стевановић, председник општине

Осечина (163 – 165), Зорица Миљковић: Јубилеј Ваљевске библиотеке (165-177), Остоја Продановић: Културни програм Матичне библиотеке „Љубомир Ненадовић“ од 1985. до 2000. године (177-217), Др Јован Деретић: Милован Глишић (217-223), Витомир Вулетић: Ауторска позиција у Глишићевим приповеткама (223-227), Драгиша Трифуновић: Фондација војводе Живојина Мишића (227-229), Рада Филиповић: Сабрана знања о Војводи и Колубарцима (229-231), Мирослав Максимовић: Трајање поезије (Беседа приликом пријема награде из Фонда „Десанка Максимовић“ (231-233), Мирослав Максимовић: Пет сонета (233-237), Мирко Марковић: Бег из глобалног села у свет интернета (237-245), Милан Божић: Значај културно-забавних и уметничких активности у преваспитавању осуђених малолетника у Казнено-поправном заводу у Ваљеву (245-251), Бранка Станковић: Велики повратак у Мала Маришта (251-253), Милован Данојлић: Смрт малог воза (253-255), Петар Пајић: Парно купатило (255-261), Славен Радовановић: Историја код Анастаса пекара (261-265), Милош Табић: Три песме (265-269), Родољуб Степановић: Збогом Сивоња (269-277), М.Л. Данојлић: Кућа књижевника у Иверку (277-279), Љубивоје М. Адамовић: Девојачки гроб (279-283), Снежана Адамовић: Војвода зограф (283-287), Маријана Неговановић Обрадовић: Кроз пределе утихлих снова (287-291), Слободан Ж. Марковић: Родни крај (291-195), Слободан Грбовић: Завичај војводе Мишића и Мионичка општина (295-299), Милутин Лујо Данојлић: Учитељ многих професора (299-303), М.Л. Данојлић: Сваралачки и издавачки подвиг (303-307), М.Л. Данојлић: Фото –

прича о Десанки (307-309), Томислав Грујичић – Равањац: С љубављу се најпосебније ствара „И би(ће) свет“ – изложба слика Ј. Божић (313-315), Милутин Данојлић: Активности Удружења Ваљеваца у Београду од 2005. до 2009. Органи Удружења Ваљеваца (315-327), Преминули чланови и сарадници (329-362), Животна судбина једне генерације (263-269), Белешке о ауторима и срадницима Алманаха (363-369), Списак чланова Удружења (369-).

Команице, Библиотека „село“ књига 5, приредио Здравко Ранковић, Колубара, Ваљево 2009. 128 стр.

Пета књига из библиотеке „село“ посвећена је колубарском селу Команицама у мионичкој општини. Приређивач презентује значајне податке о насељу, становништву, значајним личностима, страдалим учесницима у ратовима, пољопривреди, културним и другим дешавањима. Одабрани текстови објављивани у разним публикацијама о селу и његовим житељима, као и колаж фотографија, упућује читаоца у богат и занимљив друштвени живот људи овог краја у прошлости и данас.

Биографски лексикон Ваљевског краја, књига 3, свеска 13, ИП Колубара, Ваљево 2008. стр. 153-224, уредник Здравко Ранковић.

У овој свесци Лексикона представљене су биографије познатих личности Ваљевског краја из прошлости са почетним словом презимена на М и Н (Моловић – Николић).

Ваљевски окружни суд, приредио Здравко Ранковић, ИД Колубара, Ваљево 2009. стр. 135.

Књига настала поводом обележавања два века (1809 – 2009) ове зна-

чајне установе, која је својом правосудном делатношћу оставила изузетно значајне историографске податке о том периоду Ваљевског краја. Поред летописа значајних догађаја током његовог постојања и деловања од 1804. до данашњих дана, приређивач је избором објављених текстова о Суду и случајева из судске праксе, понудио вишеслојно виђење делатности Суда у прошлости. Шематизми судских колегијума и председника Суда са биографијама, објављени у књизи пружају читаоцу још једно посебно сазнање о људима који су обављали значајне послове у Ваљевском окружном суду.

Ко је Ко – Who is Who у Ваљевском крају 2008. Биографије 33 личности, уредник Здравко Ранковић, Колубара 2008. Ваљево, 271 стр.

Друго издање разликује се од првог, објављеног 2006. јер су изостављене личности које су у међувремену преминуле, које се више не живе у овом крају или се не налазе на значајним дужностима на основу које им је припадало место међу познатих 333. По истом критеријуму увршћена су имена и биографије нових значајних личности.

Лајковац, приредио Здравко Ранковић, Градска библиотека Лајковац, 2008. 316 стр.

Књига посвећена стогодишњици од настанка Лајковца и колубарске пруге, на чијем раскршћу је израстала ова варошица. Летопис значајних догађаја од 1804. до данас презентовани су значајни датуми и догађаји из непосредне околине и саме варошице током њеног настајања. Избором објављених текстова о прошлости самог места и подручја Колубаре илустровани прикладним фотогра-

фијама, рељефно и вишеслојно је представљена читаоцу занимљива прича о становништву, значајним појединцима, школама, верским установама, културним и другим знаменитостима општине и самог места.

Грађанска и њени ђаци – сећање на Грађанску школу и Непотпуну реалну гимназију у Мионици, друго допуњено издање, Драгослав Михаиловић, Удружење Ваљеваца у Београду, 2009, Београд, 258 стр.

У другом издању књиге исправљене су неки уочени пропусти и грешке из првог, и знатно су допуњена и проширена поглавља „Шта су где су“ и „Сећања“ што је допринело да представа о школи буде комплетнија, садржакнија и надасве занимљивија.

Комирић некад и сад, Гроздана Н. Шимић, Културни центар Шабац, 2009. стр. 227.

Монографија у којој је село Комирић у Рађевини приказано из перспективе прошлости као садашње стање, пре свега демографски, економски, образовни културни и други сегменти друштвеног живота. Уводни део књиге посвећен је географском положају и карактеристикама природног амбијента, пореклу назива села као и прошлости Рађевине. Највећи део књиге третира порекло и родослове породица села Комирић, презентује податке о времену досељавања и подручја са којег се оно одвијало. Посебан одељак књиге представља попис познатих личности и високообразованих појединаца који су рођени у Комирићу. Књига је поред обиља података о селу и његовим житељима илустрована фотографијама које сведоче о појединим областима живота у овом селу.

Цветановци кроз два века црквеног живота, Црквена општина Цветановци, 2008. стр. 80.

Публикација настала поводом осећења новоподигнутог Храма Сабора Светога Архангела у Цветановцима, посвећена историјату црквеног живота у минула два века. После представљања и описа села која припадају парохији Храма, дат је кратак приказ прошлости црквеног живота житеља овог краја. Избор објављених текстова и фотографија које прате изградњу новог Храма, као и пописа цветановачких свештеника мученика, презентована је сажета и доступним подацима оскудна прошлост православне вере на овом подручју.

Родослов засеока Мариновац, Живота Жића Живковић, ауторско издање, Ваљево 2008. стр. 86

Пасионирани истраживач прошлости села Осладић у Ваљевској Подгорини, о чему је већ објавио монографију, латио се израде родослова за четири фамилије засеока Мариновац. Користећи расположиву архивску грађу, објављене публикације и усмено предање, аутор износи детаљан преглед порекла и родослове фамилија које настањују овај засеок.

Споменица Основне школе у Доњој Топлици 1891–2008. Живота Лазић, Агенција Ваљевац, 2008. стр. 252.

Једна од најстаријих школа у Колубарском крају, од сеоских средина и на територији целе Србије, добила је у овој књизи сведочанство о својој дуговечној просветној мисији. Предговор из пера њеног бившег ђака Слободана Ж. Марковића под насловом „Школа и учитељи“ њабољи је увод у Споменицу. У наредним по-

глављима представљени су учитељи са кратким биографијама и подацима, евиденције ученика који су похађали ову школу и на крају прилози и сећања бивших учитеља и ученика. Књига је илустрована фотографијама, појединачним и групним и факсимилима документа из школске архиве.

Планинарско смучарско друштво „Маглеш“ – хроника 1948–1998. Миливоје Мића Савић, самостално издање, Ваљево 2008. стр. 207.

Аутор хронике доајен у овом корисном спорту, посветио је ову књигу 50-годишњици Планинарско смучарског друштва „Маглеш“ из Ваљева, које је у својој богатој прошлости бројно чланство провело кроз многобројне акције и планинарске подвиге. Садржај књиге, крцат подацима о делатностима Друштва илустрован је фото албумом приложеном на крају књиге, који сликом прати његову активност од оснивања.

Животна стаза са препонама, Др Славко Ранковић, самостално издање, Београд 2008. стр. 280.

Мемоари аутобиографског карактера једног интелектуалца чије су животне стазе кривудавае и трновите али у суштини поучне и светле. Све Сциле и Харибде кроз које га води властити живот али и друштвене (не)прилике, које је морао да савладава, сведочанство су о једној јединственој људској судбини и читаве генерације и њеног односа према владајућој идеологији и друштву друге половине 20. века. Драматична и поучна исповест која упечатљиво говори кроз живот једне личности о друштвеном систему и генерацијама које су се на различит начин односиле према њему.

Ваљево за вас – културно туристички водич, Народни музеј Ваљево, 2008. Ваљево, стр. 43.

Кроз неколико интересантних поглавља, пригодним текстом илустрованим фотографијама, вишеслојно је предствален град Ваљево са околином, његова прошлост и садашњост. У поглављима „Шетња градским улицама“ и „Шетња околином града“ предствалене су најзначајније знаменитости града и његове околине, културно-историјски споменици, галерије, паркови и излетишта, ваљевски манастири, Бранковина, Дивчибаре и села Ваљевских планина.

Техничка школа – 1939–2009, Уредник Милош Павловић, издавач Техничка школа Ваљево 2009, стр. 232.

Монографија посвећена 70 годишњици од оснивања и рада школе, после прикладног уводника, следе поглавља у којима су аутори текстова посветили дужну пажњу богатој и плодотворној прошлости школе. Својом седам деценија присутном образовно-васпитном, културном и јавном делатношћу, школа је изнедрила генерације техничара различитих струка, од којих су многи својим даљим школовањем и усавршавањем, остварили високе домете у разним областима делатности. Поред приказа укупне садржајне делатности школе кроз минуле деценије, у посебном додатку монографије посвећена је дужна пажња бившим ученицима који су својим достигнућем дали посебан допринос њеној афирмацији. Књига је илустрована прикладним фотографијама из богате активности школе и опремљена списковима просветних посленика који су у њој радили или раде и сада, као и

списковима свршених ученика последњих десет генерација.

Техничар 1939-2009, приредила Милка Ерић Васиљевић, издавач Техничка школа Ваљево, 2009, стр. 156.

Публикација мемоарског карактера, издата поводом јубилеја 70 година рада школе, у којој су огромним залагањем и стрпљивим трагањем приређивача, прикупљена сећања истакнутих научних, стручних и јавних посленика, бивших ученика, који су прославили школу из које су потекли широм наше земље а многи и широм света. Садржајем објављених сећања, богато технички опремљена, ова публикација на најбољи начин потврђује допринос Техничке школе у Ваљево, привредном и укупном друштвеном животу ваљевског краја и читаве земље.

Хроника села Ракари и насеља Горња Топлица, Милутин Степановић, издавач Завичајно друштво „Врујачки Извори“, Београд, 2009. стр. 548.

Обимна књига у којој аутор настоји да обради велики број области у дугом временском раздобљу од периода пре пада под отоманску власт до данас. Хроника поред увода обухвата и поглавља: *Географски положај и топоними, Ситановићиво-порекло и миграције, Период пре Турака, Турско доба-светиовни и духовни животи, Аустиро-турски ратнови и велике сеобе, Борбе за ослобођење од Турака-устанци, Српска држава до првог светског рата: пољитика, привреда, друштво – образовање, култура, наука, сироти, Село Ракари и насеље Горња Топлица – родословље и записи и Прилози*. У изради Хронике аутор је користио објављену литературу, архивску грађу и исказе старијих мештана. Књига је опремљена скицама,

цртежима, факсимилима и илустрована фотографијама.

Моје село и ја, Живорад Рајковић, Јошева 2009. Културно-просветна заједница Србије, стр. 228.

Књига настала из личне потребе аутора да своја сазнања о селу и мештанима преточи у књигу, што у уводу образлаже. „Моја искључива жеља да прибележим и отргнем од заборавана оно што је чинило мој живот и животе мојих суграђана, што се наталожило у мени и формирало ме као човека”. Кроз четири поглавља аутор излаже: опште податке о селу, биљном и животињском свету, начину живота људи, становништву и променама током времена.

Випос – Висока пословна школа струковних студија Ваљево 1979-2009. приредила Милица Матијевић, издавач ВИПОС, Ваљево 2009. стр. 108.

Монографија посвећена тридесетогодишњици од оснивања и рада школе. Основана 1979. као Виша економско-правна школа, која током три деценије рада прати промене у друштву и трансформише се у савремену образовну установу. Кроз пет поглавља монографија представља кратак историјат школе, промене у наставним програмима и пред-

стваља свршене дипломце као и наставно особље и сараднике. Књига је илустрована графиконима и фотографијама из рада школе и кратким биографијама наставника и сарадника који сада раде у њој.

Ваљевски млади истраживачи, приредио Здравко Ранковић, ИД Колубара, Ваљево 2009. стр. 175.

Летопис посвећен јединственом Друштву истраживача на овим просторима, насталом спонтано ентузијазмом неколицине младих из Ваљева, које доживљава свој развој и успон до Покрета младих истраживача на ширим југословенским просторима и иницира оснивање Истраживачке станице Петница као широко признате и озбиљне научно образовне установе. Летопис прати развој идеје младих истраживача од њених почетака до пуног уобличавања, ширења и афирмације кроз низа истраживачких акција, које укључују широк круг школске, студенске и остале популације младих. Развој Друштва и његове истраживачке активности, хронолошки се приказује текстом и фотографијом од 1969. до данас, сажето али са довољно информација ради упознавања са утицајем који је извршио на учеснике акција и перспективама у будућем времену.